?Šta znači Islam

Islam, znači predavanje Uzvišenom Allahu i Njegovom tekućem zakonu koji se ogleda kroz šerijat, tj. vjerski zakon ili kroz stvaranje. Ukoliko spojimo ova dva časna ajeta glasno i jasno čut ćemo poruku koja glasi: Vjera Božija znači usklađivanje života sa onim što iziskuju zakoni stvaranja.

Šta se misli sa usklađivanjem? Ovim se izrazom aludira na to da vrsta koja je zbog posebnosti svoga stvaranja nazvana čovjek, stigne do razine koju zaslužuje suština vrste koju on predstavlja. I da bude takav da se zaista može nazvati prirodnim čovjekom da bi usljed toga mogao biti nazvan odgajateljem. Dakle, da postane čovjekom kojeg iziskuje njegova suštinska struktura i prirodna konstrukcija. A to što iziskuje suština prirodnog čovjeka jeste upravo skrušenost naspram gejbanskog izvorišta i Boga. Boga u čijoj ruci je i bitak i opstojanje i sreća i pomoć u svim životnim aspektima kao i prema zakonima koji vladaju objektivnim svijetom. Ta skrušenost i prihvatanje cijelim bićem jeste upravo vjera koju nazivamo Islam. Vjera kojoj pozivaju i Kur'an i sve Božije knjige i svi vjerovjesnici kojima je Bog te knjige objavio.

Saobrazno rečenom:

a) Uređenje života i životnih segmenata,

b) izbacivanje svih sujevjerja koja su našla puta u život i nadvisila se nad njim,

c) teške obaveze koje su nam nametnule nefsanske strasti.

Sve su to dijelovi cjelovitog značenja vjere Islama. Drugim riječima Islam znači čisti fitret kojeg je Uzvišeni Gospodar utkao stvaranjem u bit čovjeka. Čuvanje ovog fitreta čistim znači Islam. Islam ne znači da kažemo da je on ustvari trag, obilježje ili sud onoga što fitret presudi kako bi neka njegova mišljenja i zaključke potpisao, a neke druge pak negirao. Ili da naučnici, tj. šerijatski pravnici i stručnjaci uključe sve svoje napore u potvrđivanju ili negiranju tih propisa i da krajnje pravedno i bez pristrasnosti daju svoja mišljenja u vezi sa tim pravilima, a da ljudi na osnovu toga budu slobodni da li će izabrati Islam ili ne. Drugim riječima, na pitanje čemu to Islam poziva, treba odgovoriti da ono čemu se na osnovu logike Božije vjere poziva jeste

upravo šerijat i zakoni koji obezbjeđuju sreću čovjeku u njegovom ovozemaljskom i ahiretskom životu. Dakle ne može se reći da je Islam prvo došao i uspostavio svoje zakone i sistem obrazovanja, da bi nakon toga potvrdio kako se ovi nazovimo ih eksperimentalni zakoni .poklapaju sa koristima ljudi, i da se ljudske koristi i interesi slažu i poklapaju sa tim zakonima

Neophodna napomena

Razlika je u tome kada mi odredimo zakone na osnovu kojih će rasti određeno drvo i preciziramo u kakvim uvjetima treba biti čuvano od toga kada kažemo da drvo raste u skladu .sa zakonima stvaranja koja su usađena u njegovu bit

Ukoliko ovo bude ispravno shvaćeno, i razumljeno na osnovi racionalnih argumenata, u tom slučaju neće se naći niko ko bi uobrazio da je Božija vjera ustvari skup zakona i činjenica koji se moraju slijediti i koji su uz to veoma suhoparni i beživotni i bez potpore argumenata i dokaza. I niko neće govoriti da je suština vjerskih zakona čista diktatura i apsolutizam. I da je jezik Zakonodavca jezik sile, kojim nameće vjeru ljudima da bi vršili zakone Božije i Bogu se pokoravali. Zbog toga što ako budu pokorni postići će vječne blagodati, ukoliko pak budu buntovni i odbiju pokornost u tom slučaju slijeduje ih vječna kazna. U takvoj je prezentaciji vjere naočigled dobrovoljno pokoravanje ustvari pokorovanje iz nužde, jer mora se spasiti sopstvena koža koja će ukoliko se tom zakonu ne pokori biti izložena vječnoj kazni. Ukoliko ovakvo razumjevanje Božije vjere bude uvriježeno među ljudima u tom slučaju treba reći da između vjerskih zakona i zakona koji vladaju u prirodi i objektivnom svijetu nema nikakve veze niti sličnosti. Kao što nema nikakve veze ni podudarnosti između zakona i pravila koja sa sobom donose vjerovjesnici, a pomoću kojih su htjeli ostvariti i materijalnu i duhovnu sreću za ljude, sa zakonima koji vladaju stvorenim svijetom, a koji također imaju aktivno učešće u kvaliteti čovjekovog života. Ukoliko vjera i njena uloga u čovjekovom životu bude na ovakav način :shvaćena neizbježno u vezi sa njom treba zaključiti

;a) vjerski zakoni samo sputavaju čovjeka u životu

;b) oni su razlog zaostajanja i na društvenom i na naučnom i na prirodnom planu

;c) u vjeri je presudna prisila i natjeravanje, bez obzira što se to verbalno može poreći

d) ahiretska čovjekova sreća je nametnuta, zbog toga što je uređenje života i stizanje do sreće i savršenstva moguće jedino uz volju i želju Gospodara, što znači da se slijeđenjem Njegovih

;zakona sreća može postići a odbijanjem slijeđenja obezbjeđuje se kazna

e) uloga nijeta, tj. nakane u ovom slučaju dovedena je u pitanje i gubi svoju svrhovitost. U takvoj situaciji prosperitet ima princip "početnosti djela"[1] zbog toga što čovjek u svemu tome ne predstavlja aktivan faktor, već je poput ostalih stvorenja kojima su upućene riječi: Pa nebu i :Zemlji je rekao

[Pojavite se milom ili silom!" "Pojavljujemo se drage volje!" odgovorili su.[2

فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ

Bez obzira što formalno gledano kažu: Nema prisile u vjeri, ipak u toj neprisiljenosti ukoliko se ne prihvati ono što se od nas traži ide se u vatru, tj. Džehennem, ovakva stanja filozofi opisuju ".izrijekom: "slobodni izbor pod prisilom

Rekli smo da u ovakvom stanju nijjet, tj. nakana ili namjera gubi svoju svrhu i razlog postojanja. U odgovoru na pitanje zašto je to tako i šta to znači treba reći da teolozi raspravljaju o temi "dobra djela bez vjerovanja" u kojoj se spominju dobra i korisna djela koja čine ljudi što ne vjeruju u Boga. U raspravi se postavlja pitanje da li Uzvišeni Allah prihvata takva dobra djela ili ne. Naprimjer vjera preporučuje dobročinstvo prema stvorenjima uopće. Vršenje kulturnih usluga, postizanje društvenog komforta, pisanje korisnih knjiga, podučavanje i edukaciju, pružanje zdravstvenih usluga, pomoć nemoćnim i ugroženim, zaštitu potlačenih, suprotstavljanje nasilnicima i zločincima kao i veliki niz drugih tačaka koje ispunjavaju vjerske zakonike svih Božijih poslanika. Pored toga što i razum i moralna savijest svakog čovjeka presuđuje u korist potrebnosti ovih djela i smatra ih i moralnim i ljudskim djelima kao i .neophodnim kada je u pitanju sređivanje društvenog stanja

Sada se nameće pitanje da li će ukoliko ovakva djela čini nemusliman ili nevjernik kao takav imati nagradu kod Allaha? Drugim riječima da li je isto za jednog nemuslimana i nevjernika da bude povjerljiv ili da bude izdajica? Da li je za njega isto da obavi namaz i da učini bludnu .radnju? U odgovoru na ova pitanja postoje dva mišljenja

a) mišljenje koje zagovaraju intelektualci, i

.b) mišljenje koje zagovaraju konzervativci

Skupina koja sebe smatra intelektualcima, bilo da su muslimani bilo nemuslimani, odlučno tvrde da nema nikakve razlike u tome da li je neko djelo izvršio musliman ili nemusliman. Već,

svako ko izvrši dobro djelo i na taj način bude koristan zajednici i pomogne da se na bilo koji način postigne prosperitet zaslužuje nagradu od Boga. Usljed toga što je Bog pravedan i kod Njega nema diskriminacije i duplih standarda kada su u pitanju ljudi, tj. Njegova stvorenja, i nema razlike da li Ga neko poznaje ili ne poznaje ili čak da li Ga neko prihvata ili ne.

Nasuprot ovom mišljenu stoji skupina koja u principu sve ljude osim svojih istomišljenika smatra zaslužnim za Džehennemsku kaznu. Njihova računica u ovoj podjeli je veoma prosta. Ljude djele na dvije skupine. Jedna skupina su muslimani, a druga nemuslimani. Nemuslimane očekuje Džehennem, a muslimane koji dijele njihovo mišljenje čeka nagrada, tj. Džennet, a ostali pak muslimani koji se ne slažu sa ovakvim stavom i oni će biti kažnjeni Džehennemom. Čak i oni što se sa njima slažu ukoliko praktično ne provode svoja uvjerenja, i oni će također ići u Džehennem. Što znači da sva širina kojom je Džennet opisan pripada samo njima i njihovim lojalnim prijateljima.

Međutim, logika Časnog Kur'ana u vezi sa ovim pitanjem daje objašnjenje koje uopće nema sličnosti sa spomenutim stavovima. Dakle niti sa bombastičnim i nelogičnim stavom intelektualaca a ni sa uskim konzervativnim pogledom druge skupine koja sve ljude osim malobrojnih pojedinaca smatra džehenemlijama.

Ukoliko bi ljudi shvatili kur'anski stav u vezi sa ovim veoma važnim pitanjem na sav bi glas povikali da to ne može biti zemaljska misao, već da je riječ o gejbanskoj misli i nebeskom glasu.[3] Za ispravan odgovor o tome koliko je samo učinkovita nakana i dobronamjernost i da bi se shvatilo zašto Islam toliko potencira na ovom pitanju mora se razumjeti fitret i njegova sihroniziranost s vjerom. U suprotnom bit ćemo prisiljeni prihvatiti mišljenje intelektualaca po pitanju dobrih djela neovisnih od imana (vjerovanja), što je u suprotnosti sa Kur'anskim stavom, tj. Božijim pravilom.

Malo smo se udaljili od teme, međutim s opravdanim razlogom objašnjavanja važnosti ovih činjenica. Ukratko, Božija knjiga je obezbjedila koristi za ljude obuhvativši ih svojim sadržajem. Usljed toga ukoliko se svi njeni propisi budu proveli u praksitnoj formi smutnja i nemiri koji vladaju svijetom i društvom sigurno će nestati. U principu se knjiga koja ima takvu karakteristiku i naziva Božijom knjigom, kao što je i ispravna vjera ona vjera koja je sadržana od zakona korisnih i neophodnih za dobro čovjeka i uređenje društva. Saobrazno rečenom vjera čovjeka poziva na ispravljanje djela i ostalih društvenih segmenata i ukoliko je, dakle vjeru, nazivamo islamom, tj. predajom Gospodaru, to je iz razloga što je djelovanje u skladu sa vjerskim principima ustvari djelovanje u skladu sa principima ustrojstava na osnovu kojih

funkcionira Kreacija. Predavanje vjeri ustvari je predavanje liniji i pokretu koju je stvaranje .odredilo za čovjeka. A to predavanje znači predati se volji Allahovoj

Insistiramo i potvrđujemo da vjera ne poziva čovjeka na slijeđenje zakona koji su prethodno predviđeni da bi mu zatim punila glavu izjavama da je u tome njegova sreća. Ovakve riječi za sobom povlače opravdanu dvojbu u ispravnost tih zakona. Već vjera čovjeka poziva samoj prirodi stvorene stvari, poziva ga fitretu, samospoznaji. A kao što smo već rekli ustrojstvo .objektivnog svijeta je nepogrešivo sukladno čemu nema potrebe za kontrolu i signiranje

Prigovor

Kao prvo jezik vlasti nije upotpunosti jezik sile kao što ni jezik vjere nije upotpunosti jezik .ljubavi i milostinje. Već i vlast i vjera imaju obje vrste jezika u svojim programima

Ukoliko prihvatimo ovu činjenicu morat ćemo opovrgnuti zakon stvaranja. Da li priroda ima jezik milosti ili jezik sile? Ima i silu i milost, i oluju i grmljavinu i zastrašujuću munju a i kišu i ugodni jutarnji povjetarac i rosu na nježnim laticama cvijeća. Da li se može reći da zbog toga što priroda ima oba ova jezika u sebi to znači da su njeni zakoni upereni protiv vrijednosti? Čovjek – upravo onaj čovjek zbog kojeg sva ova briga i polemika – ima i srdžbu i strast. Srdžba mu služi za odbranu, rat, za sopstveni teritorij, a strast jeste poradi privlačenja, zaljubljivanja, podavanja. U čovjeku postoji i razum i emocija. Razum računa, voli korist i veoma je oprezan. Emocija voli žrtvovati se radi drugih, voli srljati u opasnost. Dakle čovjek sa ovakvim koloritom suprotnosti treba biti odbačen i izbačen iz životne orbite? Čovjek u svom životu prolazi kroz edukacioni i odgojni proces. Edukacija znači dokazivanje i urazumjevanje. Odgoj znači prgrliti i vršiti sugestiju. Da li se može reći da čovjeka, sa aspekta edukacije i odgoja, treba prepustiti sebi samom? Zbog toga što je edukativni metod u vezi sa razumom i suhoparnim dokazivanjem, a odgoj je u vezi sa psihom, ljupkosti i osvajanjem nutrine, dakle dvije međusobno neusaglašene stvari. U vjeri postoji i kazna kada je u pitanju odnos prema prekršiteljima i onima što im zakon i tuđa prava ne znače ništa. I pored toga jasno je da nema zdravog i moralnog čovjeka koji nije zadovoljan kada se suzbija zlo i sprječava gaženje tuđih prava pa makar to suzbijanje išlo i rukom sile. Zar je grijeh ubiti zmiju otrovnicu u trenutku kada nas napada, ili uništiti krvoločnog lava ili tigra koji napadnu selo ili pak odstrijeliti vuka koji je upao u stado ovaca? Ili su to pak veoma logična i razumna djela koja su pohvaljena od strane moralne savjesti čovjekove? Upravo usljed toga Kur'an Časni kažnjavanje i naziva životom i :faktorom razvoja i prosperiteta zajednice

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَاْ أُولِيْ الأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

[*U odmazdi vam je život, o razumom obdareni, da biste bogobojazni postali!*[4

Vlast također u svojim odnosima sa narodom ne koristi uvijek silu i nametanje, zbog toga što bi takva logika značila ozvaničiti diktaturu i prihvatiti je. Drugim riječima argument kojim su se poslužila gospoda dovodi do besmisla njihovu tvrdnju. Oni tvrde da ukoliko vjera bude vladala to će rezultirati tiranijom. A tiranija nije ono što čovjek želi. Dakle, vjerska vlast nije ono što čovjek želi. Zadovoljni rezultatom svojih mudrovanja nastavljaju s iznošenjem kako je jezik vlasti sila. Da li tiranija ima drugo značenje već provoditi silu u kojoj nema logike? Riječi kojima žele riješiti se vjerske vlasti slične su pokušaju bjekstva od kiše ali skloniti se pod slivnik oluka. Što znači da nema nikakvog problema da dopadnemo u okove tiranije ukoliko ćemo izbjeći !tiraniju vjerske vlasti

Prigovor

Moguće je reći da zbog toga što je prisiljavanje i tjeranje ljudi od strane vlasti razumom podržano djelo, koje se da opravdati i za koje se može iznaći opravdan razlog to znači da takvo djelo biva oplemenjeno. Što znači da i pored svoje grube vanjštine, ipak, kada ljudi povjeruju u njegovu humanu nutrinu ono neće imati značenje i izgled sile i nečega što je omraženo kod .ljudi

Odgovor

Kakva koincidencija! Upravo ovu pažnju koja u običnim vladama nije prihvatljiva i obični vladari nisu u mogućnosti poslužiti se ovakvom moći, ima vjera zbog toga što joj je vlast na prvom mjestu nad razumom i mislima i poradi ukazivanja na prirodu čovjekovog fitreta, a zatim vodi brigu o društvenim propisima i zakonima te upravo od takve moći ima najveću korist. Vjera čovjeka čini svjesnim svoje nutrine, ukazujući mu da svaki dokaz i sud proanalizira razumom, .umom, savješću, moralom i nakon uvjerenja u ispravnost da je prihvati i praktično provede

Međutim, to što kažu da vjera i vlast nemaju tačku križanja, u odgovoru im se mora kazati da je to tačno, i da i mi prihvatamo da vjera i vlast nemaju te tačke, međutim, ne zbog međusobne suprotstavljenosti, već zbog toga što su do te mjere jedinstveni da nije moguće odrediti njihov dualitet i nemoguće ih je odvojiti. Kao što je već rečeno da vjera nije ništa drugo do li fitret, a fitret nije ništa drugo do li ustrojstvo svijeta i priroda stvari u nama samima, saobrazno ovom kada je vjera fitret a fitret kreacija, ista ta vjera proglasila je neophodnost svoje vlasti. Što znači

da je vjerska vlast govor koji odzvanja iz dubine duše kreacije i koji se čuje iz samoga fitreta čovjekovog.

Ukoliko neko ne vjeruje u ove riječi, mora biti da je u jednoj od sljedećih stanja. Ili ne poznaje vjeru i njene zakone, ili misli da ih poznaje ali ih nije naučio iz autentičnih vjerskih izvora. Ili možda nije uspio sagledati i analizirati sve segmente i dimenzije vlasti i njihova značenja. Možda je ograničio čovjekov život i egzistiranje samo u okvir materijalnog bitisanja. Ili možda ima političke i antivjerske ciljeve koje pokušava proširiti putem vjerskih proglasa. Ili je grijeh muslimana – ne svih – natovario na vrat vjere i posmatra i sudi sa aspekta materijalno zaostalog života kojim trenutno žive naočigled islamske države, umišljajući da je trenutno stanje manifestacija vjere i produkt i rezultat vjerske misli. Ukoliko je u ovom posljednjem stanju možemo reći da ujedno i ima pravo a i nema pravo na takav način posmatrati stvari i vršiti analizu. Kada kažemo ima pravo to je zbog toga što kada formalno posmatramo kulturno, političko, ekonomsko, društveno, pravno, vojno i ostala stanja velikog broja "naočigled" islamskih država, ta nam stanja svjedoče upravo značenje da vjera ne može biti faktorom progresa i društvenog razvoja. Međutim nema pravo zbog toga što zakone jedne vjere i ideologije ne treba posmatrati samo kroz prizmu ponašanja i vanjskog stanja njenih sljedbenika, već mora se do sadržaja zakona, čak i do načina provođenja zakona doći iz autentičnih vjerskih izvora. Sigurno ukoliko se obrati izvorima vjere i vjerskim zakonima vidjet će se drugačija slika od one koja se trenutno može vidjeti. Kao što pjesnik kaže:

,Islam sam po sebi nema nikakvih mahana

.ukoliko nešto fali to je od nas muslimana

Dok jedan od islamskih filozofa kaže da je debela zavjesa kojom je prekriveno lijepo lice Islama izatkano rukama muslimana.

Princip shodno kojemu mjerilo vrijednosti učinjenog jeste u samome djelu. Naime djelo [1] može biti dobro i može biti loše, ko učini dobro bez obzira ko bio i kakvu namjeru imao bit će nagrađen, ko uradi loše bez obzira ko bio i kakvu god namjeru, tj. nijet da ima bit će kažnjen. (op. prev.)

.Al-Fussilet: 11 [2]

Detalje potražiti u Mutaharijevoj knjizi 'Adle Ilahi u poglavlju O dobrim djelima nemuslimana, [3]
.Teheran: 1996

.Al-Baqara: 179 [4]